

Tiago ombopara va'ekue

Tiago ombopara va'ekue

Kova'e kuaxia rupi Jesus ryvy Tiago omongoeta hemimbo'e kuery. Ha'e rami vy ijayvu Jesus re jajeroviaa jaexa uka aguã mba'emo jajapoa py.

Mba'eta "Irmão kuery, nhande-Senhor Jesus Cristo hexakâmba va'e re pejerovia vy peteĩ regua rive joegui peayvuve eme" (2.1), "nda'evei pejejou porã rei aguã, neĩ anhetẽ va'e rovai pendeapu aguã guive" (3.14). Ha'e rami 'râgue py Nhanderuetea gui arandu ou va'e re 'rã nhandekuai. Mba'eta "yvate guigua 'arandua ma jypy'i nhandeapo 'rã nhanderekro ky'a e'ŷ aguã rami, ha'e gui nanhandevai rive-rivei 'rã, mborayvu re nhandekuai, ha'eve vai'i va'e 'rã jaiko, ha'e opa mba'e py nhomboaxy ha'e nhopytyvô va'e, peteĩ regua joegui ndajayvuvei 'rã, nanhanderekro porã merami rivei 'rã guive" (3.17). Ha'e rami vy 'rãe jaexa uka Jesus re jajeroviaa.

Oxarura reve ijayvu aguã omboypyague

1 ¹Xee Tiago ma Nhanderuete ha'e Senhor Jesus Cristo rembiguai aiko.^a Axarura doze regua opa rupi pendekuai va'e pe.

Nhanderekro a'aa rire iporã va'e oiko va'erã re ijayvua

²Irmão kuery, opa marã penderekro a'aa rã pevy'a ete ke,
³mba'eta peikuaa pejeroviaa a'ãará oiko va'e peaxapa ma rire pei atâve 'rãa.

⁴Ha'e gui pei atãa tojapopa ojapo 'rã va'ekue, peẽ kuery opa mba'e py penderekro porã aguã, peteïve henda py iporã va'e oata e'ŷ re.^b

Nhane'arandurã re jajerure aguã re ijayvua

⁵Ha'e gui amongue 'arandurã oata ramo tojerure Nhanderuete pe. Ha'e ramo ome'ë 'rã, mba'eta ivai e'ŷ re 'rã mba'emo ome'ë pavê pe.

a 1.1 Atos 15.13; Gálatas 1.19; 2.9,12   **b 1.2-4** Romanos 5.3,4; 1 Pedro 4.12-14

⁶Ha'e rami avi ojeroviaa rupi tojerure, peteīve henda py toī eme oexā'ā reia.^c Mba'eta ndojerovia porāi va'e ma yai yvytu ogueraa rupi rei omomy-momoyī va'e rami ikuai.

⁷Ha'e ramigua avakue toexā'ā eme Senhor gui mba'emo ojopy aguā re,^d mba'eta mokoī rami rei oikuua va'e vy mamo rā oikoa rupi nai'arandui rei 'rā.

Mba'emo ko yvy regua okanhymba 'rāa re ijayvua

⁹Irmão kuery yvyīigueve va'e ma toguerovy'a Nhanderuete omboyvatea re.

¹⁰Ha'e rā oguerekopa va'e ma omo'yvyī'a re toguerovy'a, mba'eta jai poty rami rive 'rā okanh.^d

¹¹Mba'eta kuaray ojope ratā reve ou ramo jai ipiru rā ipoty okuipa 'rā. Jaexa rā iporāague ndojekuaavei 'rā. Ha'e rami ae oguerekopa va'e voi okanh 'rā mba'emo re opena rupive.

Jejavya re ijayvua

¹²Ovy'a ete 'rā avakue oeko a'āa rā oī atā reve ogueropo'aka va'e, mba'eta oaxapa rire coroa-rā oupity 'rā tekove. Ha'e va'e ma guembiaiyvu kuery pe Senhor omeē aguā re ijayvu.

¹³Ha'e rami teī avave rei omoangecko rā "Nhanderuete xemoangeko" te'i eme. Mba'eta Nhanderuete ma mba'emo vai pe onhemoangeko uka va'e'ŷ, neī nanhanemoangekoi 'rā mava'eve rei.

¹⁴Ha'e rami 'rāgue py peteī-teī nhande ae jaipotapa reia py nhanhemoangeko uka. Ha'e nunga py ae nhanhembotavy uka ha'e jajeity uka.

¹⁵Mba'eta jaipotapa reia ma nhandejee nhamoī rire nhanemoingo 'rā jajejavu aguā rami. Ha'e gui jajejavya ma opaa py ojapo 'rā nhamano aguā rami.

Iporā va'e me'ea re ijayvua

¹⁶Irmão kuery xerembiayvu, pejekore eme.

¹⁷Mba'eta yvate gui meme ou mba'emo porā iky'a e'ŷ va'e, Nhanderuete hendi va'e moingoare va'e ae ombou.^e Ixupe ma jipoí amboae rami rei imoingoorā, neī kuaray'ā rami rive herovaarā.

¹⁸Mba'eta ha'e ae oipotaa rami vy gua'y kueryrā nhanemoingo raka'e ayvu anhetē va'e rupi, hemimoingo kuery ha'e javi gui nhande ranhe ixupeguia nhandekuai aguā.

Nhanderuete ayvu rupi nhandekuai ete aguā re ijayvua

¹⁹Irmão kuery xerembiayvu, ha'e nunga peikuaapa ae ma. Ha'e rami avi peteī-teī penhea'ā penembo'ea rā pejapyxaka porā aguā. Ha'e rā pendeayvu voi eme, neī pendevai voi eme guive.

^c 1.6 Mateus 21.22   ^d 1.10 1 Pedro 1.24,25   ^e 1.17 2 Pedro 1.3,4

²⁰Mba'eta avakue ivaia py ndoexa ukai 'rā Nhanderuete guigua teko porā.^f

²¹Ha'e nunga rupi pendejegui pemboi nda'evei va'e ha'e teko vai pendere oī va'e ha'e javi. Ha'e penhembo'yvyī'i reve pendu ete ayvu porā pendere omoī mbyre, mba'eta pendereraa jepe aguā ipo'aka va'e.

²²Ha'e rami vy ayvu ojapo ete va'e peiko, oendu rive va'e'ŷ, peē ae pejekore e'ŷ aguā.^g

²³Mba'eta ayvu oendu rive vy ha'e rupi ndoikoi va'e ma epéko re peteī ava ojexa rive va'e rami,

²⁴mba'eta ojexa ma vy ojepe'a vyve marā rami pa ojekuaa ague re hexaraipa vyvoi 'rā.

²⁵Ha'e rā lei opa mba'e gui nhanemoingo porā va'e re amongue oikuuaa pota ete ha'e ojapoa rupi oī atā va'e ma omoingo porāa ete 'rā mba'emo ojapoa rupi rei, mba'eta oendu rive va'e'ŷ, ojapo ete va'e oiko rā.

²⁶Ha'e rā amongue ojeupe “Nhanderuete pegua” he'i teī oayvu py ndojejokoi va'e ma opy'a py ae ojekore, ha'e Nhanderuete pe merami rive oiko.

²⁷Ha'e gui Nhanderuete renonde nhanderekō ky'a e'ŷa ha'e anhetē rupi nhandekuai vy jaipou 'rā tyre'ŷ ha'e imeve'ŷ va'e kuery ojexavai rā, ha'e jajejoko 'rā yvvy regua reko rupi nhanderekō ky'a gui.

Peteī regua rive joegui jayvu ve'ŷ aguā re ijayvua

2 ¹Irmão kuery, nhande-Senhor Jesus Cristo hexakāmba va'e re pejerovia vy peteī regua rive joegui peayvuve eme.^h

²Xapy'a rei penhembo'eaty py peteī ava oike 'rā kuā regua ouro guigua ha'e onhemonde porā reve. Ha'e gui amboae ju oike avi 'rā iporiaukue'i, ao ymague py rive onhemonde va'e.

³Xapy'a rei onhemonde porā va'e peroryxe vy “Apy ke eguapy tenda iporāve va'e py” peje 'rā. Ha'e rā iporiaukue'i pe ma “Ndee, epu'ã he'amy upe py, ha'e'ŷ vy eguapy apy xepy renda yvýry” peje 'rā.

⁴Ha'e ramia py peteī regua rive'ŷ ri ty'y joegui peayvuve? Ha'eve'ŷa rami e'ŷ ri ty'y joeko re peikuuaa pota?

⁵Irmão kuery xerembiayvu, pendu ke. Ko yvy regua kuery “Iporiaukue'i” he'ia va'e regua e'ŷ teve Nhanderuete oiporavo ojerovia ete aguā? Ha'e kuery va'e regua pe e'ŷ teve oupity uka opo'akaa? Mba'eta guembiyvu kuery ha'e javi peguarā oguerekoo.

⁶Ha'e rā peē kuery ma napemboetei pekuapy iporiaukue'i. Ha'e rami avi oguerekopa rei va'e kuery e'ŷ ri ty'y penemoingo axy rei? Ha'e kuery e'ŷ ri ty'y penemoayvua aguā katy pendereraa va'e?

⁷Ha'e kuery e'ŷ ri ty'y tery porā pendere omoī mbyre re ijayvuu rei va'e?

f 1.20 Romanos 12.17-21; Efésios 4.26-32 g 1.22 Mateus 7.24-27; 1 João 2.3-6

h 2.1 1 Timóteo 5.21

⁸ Lei re ipara oĩ va'e "Reayvu 'rã neirũ ndee ae rejeayvua rami" he'ia pejapopa ri vy ha'evea rami pendekuai.ⁱ

⁹ Ha'e rã peteĩ regua rive joegui peayyuve ri vy pejejavy. Lei rupi e'ý pendekuai vy heko vai va'e pepyta.

¹⁰ Mba'eta lei re oĩ va'e ha'e javi amongue ojapopa teĩ peteĩ henda'i py mba'e ho'a vy ha'e javi py onhemboeko ky'a.

¹¹ Mba'eta "Ndetavy eme" he'i va'ekue ae "Ejojuka eme" he'i avi. Ha'e ramo nandetavy rei va'eri rejojuka vy lei rovai rupi reiko.^j

¹² Ha'e nunga rupi pendeayvu ha'e pendekuai ke jaa jepe aguã regua lei rupi, mba'eta ha'e va'e rupi ae 'rã nhandere oikuua potaa.

¹³ Mba'eta nanhanhomboaxyi rire nhanemboaxy re'ý ju 'rã nhanembopaga. Ha'e rã nhomboaxy va'ekue ma nhombopagaa aguã ára py ipo'aka 'rã.

Jajeroviaa jaexa uka aguã re ijayvua

¹⁴ Irmão kuery, mba'erã tu ovare amongue "Xee ajerovia" he'i teĩ ojeroviaa mba'eve py ndoexa ukai ramo? Ha'e rami ojeroviaa rupi nda'u oo jepe 'rã?

¹⁵ Xapy'a rei peteĩ irmão e'ý vy irmã nda'ijaoi ha'e tembi'u ndoguererekoi rã

¹⁶ peẽ kuery regua pexa vy onheovã aguã napeme'ëi e'ý re "Peiko porã ke, penhemonde ha'e pekaru", peje 'rã. Mba'erã tu ovare 'rã ha'e rami pendeayvua?

¹⁷ Ha'e rami ae avi jajeroviaa voi mba'eve py ndajaexa ukai ri ramo omanogue rami rive opyta, hexa ukaarã noĩ avi rã.^k

¹⁸ Xapy'a rei amongue aipoe'i 'rã: "Peteĩ ojerovia 'rã, ha'e rã amboae ma onhea'ã 'rã mba'emo ojapoa rupi", he'i 'rã. Exa uka ha'vy rejeroviaa mba'emo rejapo e'ý re. Ha'e rã xee ma aexa uka 'rã ajeroviaa mba'emo ajapoa py.

¹⁹ Ndee rerovia teve Nhanderuete peteĩ'i oikoa? Ha'evea rami reikuua teĩ anha kuery voi ha'e rami oguerovia oryryipa reve.

²⁰ Ha'e gui ava hi'arandu e'ý va'e, reikuua porãxe teve jajeroviaa ndajaexa ukai ramo mba'everã ndovareia?

²¹ Nhaneramoï Abraão nda'u ojerovia etea oexa uka e'ý re ri omboeko porãa raka'e? Mba'eta altar áry gua'y Isaque ome'ë aguã rami oiko.

²² Ma'ë, ojerovia ete ha'e oexa uka guive, mba'eta mba'emo ojapoa py oexa uka ojerovia etea.

ⁱ 2.8 Levítico 19.18   ^j 2.11 Éxodo 20.13-14; Deuteronômio 5.17-18

^k 2.14-26 Lucas 3.8-14; Atos 26.20

²³ Ha'e rami vy ae ojeupity ipara re oĩ va'e: "Abraão ojerovia Nhanderuete re. Ha'e ramo ojeroviaa re omoĩ teko porã" he'iague. Ipara avi oiny: "Ixupe 'Nhanderuete irũ' ea."^l

²⁴ Ha'e rami rire jajeroviaa jaexa uka ramo mae 'rã nhanemboeko porãa, jajeroviaa re rive'ŷ.

²⁵ Raabe itavy rei va'ekue voi ojeroviaa oexa uka ramo omboeko porãa raka'e. Mba'eta ha'e va'e ma oikuua pota aguã ombou pyre kuery omovaẽ raka'e, ha'e gui amboae tape rupi ju omondouka guive.

²⁶ Mba'eta nhanenheẽ reve'ŷ vy nhanderete omanogue itui. Ha'e rami ae avi jajeroviaa voi xapy'a rei mba'eve py jaexa uka e'ŷ ramo omanogue ae avi opyta.

Nhaneapekũ nhanemboeko vaia re ijayvua

3 ¹Irmão kuery, nda'evei peẽ kuery heta peiko aguã porombo'ea, mba'eta jaikuua porombo'ea kuery rekukue re oikuua potaa poyive 'rãa.

² Mba'eta nhande kuery ha'e javive 'rã jajeity uka opa mba'e py. Oayvu py ndojejavyi va'e ma opa mba'e py 'rã heko porã, ha'e guete regua ha'e javi guive ojoko kuaa.

³ Kavaju re minha ijuru xã nhamoĩ 'rã jaipotaa rami jareko aguã. Ha'e rami vy hete ha'e javi 'rã jaaxea rupi jaraa.

⁴ Peikuua pota avi kanoã guaxu ikuai va'e re. Ha'e nunga ma tuvixa ete, ha'e hexe yvytu oipeju atã tei imbojeapaa kyrí'i va'e py imboguataa kuery ogueraaxea katy rei 'rã ogueraa.

⁵ Ha'e rami ae avi nhaneapekũ, mba'eta nhanderete regua kyrí'i va'eri onhemboyvate reia rupi 'rã ijayvu, peteĩ tata ravijukue'i ka'aguy tuvixa va'e omoendypaa rami avi.

⁶ Mba'eta nhaneapekũ voi tata ramigua, ha'e nhanderete regua ikuai va'e mbyte py oĩ opa marãgua teko vai rexâ ukaarã. Nhanemboeko ky'apa 'rã. Tata ogue'ŷ va'e omoendy rire oapy avi 'rã jaikoa ha'e javi.

⁷ Mba'eta mymba ikuai va'e minha nhamomãxo kuaa 'rã: guyra, yvy rupi otyryry va'e ha'e yy rupigua ha'e javive regua ma nhamomãxo va'e meme.

⁸ Ha'e 'rã nhaneapekũ ma avave rei ndojoko kuaai 'rã. Teko vai moingoa ojoko pyrã e'ŷ oĩ, ha'e veneno rami jojuka 'rã guive.

⁹ Nhaneapekũ py jaroayvu porã 'rã Senhor Nhanderuete. Ha'e va'e py ae ju 'rã nhandeayvu vai avakue Nhanderuete ojee rami omoingo va'ekue re.

¹⁰ Nhandejuru peteĩ'i va'eri ayvu porã ha'e ayvu vai rupi ijayvu. Irmão kuery, ha'e nunga ma nda'evei.^m

¹¹ Yvu peteĩ'i oĩ va'e gui nda'u oẽ 'rã yy porã ha'e iro va'e avi?

¹² Irmão kuery, figo rembypy gui nda'u oiko 'rã azeitona? Ha'e rami e'ŷ vy uva'y gui nda'u oiko 'rã figo? Ha'e rami ae avi peteĩ yvu gui noẽi 'rã yy he'ẽ ro ha'e iporã va'e.

'Arandua yvate guigua re ijayvua

13 Peẽ kuery va'e regua mava'e nda'u hi'arandu ha'e oikuaapa va'e pendekuai? Pene'arandua pexa uka ha'vy pendevai reia rupi e'ŷ, ha'evea rami anho pendekuaia py.

14 Ha'e rã xapy'a rei pendep'y'a re joe napendea'ei reia ha'e peẽ ranhexea oĩ ramo nda'evei pejejou porã rei aguã, neĩ anhetẽ va'e rovai pendeapu aguã guive.

15 Ha'e ramigua pexa uka va'e ma yvate guigua 'arandua e'ŷ. Ha'e ramigua ma yvy regua, mymba kuery oendu va'e ramigua rive, anha guigua ae.

16 Mba'eta joe nda'ija'eí ha'e ha'e ranhexe va'e ikuiaia py oĩ avi 'rã joo rami e'ŷ-e'ŷ ikuai va'e ha'e opa marãgua teko vai.

17 Ha'e rã yvate guigua 'arandua ma jypy'i nhandearpo 'rã nhanderekó ky'a e'ŷ aguã rami, ha'e gui nanhandevai rive-rivei 'rã, mborayvu re 'rã nhandekuai, ha'eve vai'i va'e 'rã jaiko, ha'e opa mba'e py nhomboaxy ha'e nhopytyvõ va'e, peteĩ regua joegui ndajayvuvei 'rã, nanhanderekó porã merami rivei 'rã guive.ⁿ

18 Mba'eta peteĩ rami nhomoingoa kuery ma oma'etŷ va'e rami avi peteĩ rami nhomoingoague rupi ojou 'rã heko porã va'e.

Joguero'a reia re ijayvua

4 ¹ Magui tu ou joe pepu'ã ha'e pejoguero'a reixeia? Pendep'y'apy py mba'emo re nda'eveivea pendu va'e gui e'ŷ teve ou?^o

² Mba'eta mba'emo peipota teĩ ndapejoui vy pejojukaxe. Mba'emo re nda'eveive peiko teĩ ndapejoui vy pejoguero'a rei ha'e joe pepu'ãa rupi pendekuai. Mba'eve ndapejoui mba'eta ndapejerurei.

³ Pejerure vy voi ndapejopyi, mba'eta ha'evel'ya ramigua re pejerure, peẽ ae peipotaa rami pendekuaixe vy.

⁴ Nhanderuete pe merami rive pendekuai va'e, ndapeikuai ri ty'y ko yvy regua re peo vy Nhanderuete rovaigua pepytta? Mba'eta ko yvy regua re ooxe va'e rei Nhanderuete rovaigua oiko.

⁵ Tyrã pa pexa'ã ipara re oĩa oaxa rive 'rãa re? Mba'eta "Nhanderere Nhanderuete Onhe'ẽ omoĩ va'ekue oipota hexe anho jaa", he'i va'ekue.

⁶ Ha'e rami teĩ nhanemboaxye ju 'rã, mba'eta aipoe'i avi: "Nhanderuete opu'ã 'rã onhembovate rei va'e re, ha'e rã onhembo'yvy'i va'e ma omboaxy 'rã."^p

⁷ Ha'e nunga rupi penhemo'yvy'i ke Nhanderuete oipotaa rami. Ha'e rã anha pe ma pejeity uka eme. Ha'e ramo ojava 'rã pendegui.

⁸ Penhemboja ke Nhanderuete re. Ha'e ramo ha'e ju onhemboja 'rã peẽ kuery re. Pejejavypa va'e, peiky'a'o uka ke pendepo. Mokoĩ rupi rei pendep'y'a va'e, peiky'a'o uka pendep'y'a.

ⁿ 3.15-17 Gálatas 5.19-26   ^o 4.1 Tiago 3.14-16   ^p 4.6 Provérbios 3.34

⁹Pendu ke penhemboaxya, ha'e rami vy peneraxē ha'e pejae'o. Penderory rei 'rāgue py pendepy'a vai, pevy'a rei 'rāgue py pendeporiau.

¹⁰Penhemoyvysi'i ke Senhor renonde. Ha'e ramo penemboyvate ju 'rā.

Joe nhandeayvu rei e'ŷ aguã re ijayvua

¹¹Irmão kuery, pendeayvu rei eme joe. Mba'eta irmão kuery re ijayvu rei, e'ŷ vy oikuua pota rei va'e ma lei re voi ijayvu ha'e oikuua pota rei. Ha'e gui lei re peikuua pota rei vy lei rupi ve'ŷ pendekuai, ha'e rā lei re peikuua pota reia rupi rive.

¹²Mba'eta petei'i oiko lei mbouare ha'e joe oikuua pota va'erā. Ha'e va'e ma jogueraa jepe ha'e nhomokanhy aguã ipo'aka va'e. Ha'e rā ndee, marā ramigua tu reiko, neirū kuery re reikuua pota rei aguã?^q

Tenonde oiko va'erā ndajaikuaaia re ijayvua

¹³Peē kuery va'e regua "Kova'e ára, e'ŷ vy ko'ẽ rā roo 'rā tetā re. Petei ma'etŷ re 'rā roiko ha'e py. Mba'emo romboekoviaa rupi rojoupa 'rā", peje. Ha'e ramo pejapyxaka porā pota ke aŷ.

¹⁴Mba'eta peē ndapeikuaai nei ko'ẽ rā mba'e pa oiko 'rāa voi.' Marā ramigua tu peikovea? Mba'eta yvyxí xapy'a'i ojekuaa, ha'e gui are'ŷ'i re okanhy va'e rami peiko.

¹⁵Ha'e rami 'rāgue py "Senhor oipota ramo roikove, ha'e rojapo 'rā ha'e nunga", peje aguã ha'eveve.

¹⁶Ha'e rami tei aŷ ma mba'emo tuvixa va'e pejapo aguã re pendeayvua rupi penhemboyvate rei. Ha'e rami nhanhemboyvatea ha'e javi ma teko vai.

¹⁷Ha'e nunga rupi iporā va'e ojapo aguã oikuua tei ndojapoi va'e ma ojejavý.

Ojeupe guarā rive ojou pyre Nhanderuete omomba aguã re ijayvua

5 ¹Perekopa rei va'e kuery, pejapyxaka ke aŷ. Pejae'o ha'e pendepy'a vai ke, mba'eta penembojexavaiarā ou.^s

²Mba'emo perekopa va'e ma hu'umba 'rā, vixo ho'upa 'rā pendeao,

³ha'e ouro, prata perekopa va'e voi opa 'rā iky'apa vy. Iky'akue pavē oexa vy oikuua 'rā napene'aranduia. Ha'e nunga ma tata rami 'rā ombovaipa pendero'o. Opaa ára py tei penemba'e rei-reirā rive pemono'ō.

⁴Maẽ, omaba'apo va'e kuery pe napemele'i penhotŷ va'ekue omono'ōague repy, pekorepa rei rire ojapukai okuapy. Ha'e kuery ojapukaia ma Senhor Ixonدارo reta va'e oendua peve onhendu.

⁵Perekopa va'ekue ko yvy re, pevy'aa rupi rive pendekuai. Penemombaa ára py tei penekuraxõ py voi penhemongyra rive.

⁶Heko porā va'e kuery ma pendere ha'e kuery nopus'ái tei pembopaga uka, ha'e pejuka uka guive.

q 4.11,12 Mateus 7.1-5; Lucas 6.37; Romanos 2.1-3; 1 Coríntios 4.5

r 4.13,14 Lucas 12.15-21 s 5.1 1 Timóteo 6.9,10

Jajapura rei e'ŷ aguã re ijayvua

⁷Ha'e nunga rupi irmão kuery, Senhor ndoui teria ja pejapura rei eme. Omba'epo va'e voi ojapura e'ŷ re oarõ 'rã okuapy oky jypy'igua ha'e opa vygua ho'a ramo onhotŷ va'ekue hi'a porã aguã.

⁸Peẽ voi pejapura rei eme. Penembaraete ke penekuraxõ py, mba'eta namombyryvei ma Senhor ou aguã.

⁹Irmão kuery, pendeayvu eme joe, penembopagaa e'ŷ aguã. Ma'ē, nhandere oikuua pota va'erã ovaẽ ma okẽ py.

¹⁰Irmão kuery, peiko axy teĩ pejapura eme, profeta kuery Senhor rery rupi ijayvu va'ekue ikuaiague rami avi.

¹¹Amongue ojapura e'ŷ re mba'emo ogueropo'aka ramo jaikuua ov'y'a 'rãa. Mba'eta pendu ma Jó teko axy ogueropo'akaague, peikuua avi opaa py Senhor omoingo porãague, opa mba'e py nhanemboaxy ha'e nhanderayvu va'e vy.^t

Jaura e'ŷ aguã, ha'e jajerure aguã re ijayvua

¹²Ha'e gui irmão kuery, opa mba'e gui yvateve va'e ma po rami: Peura eme yva re, yvy re, neĩ amboae nunga re rei. Ha'e rami 'rãgue py "Tá" peje aguã py "Tá" peje, ha'e "Any" peje aguã py "Any" peje, penembopagaa e'ŷ aguã.^u

¹³Peẽ kuery mbyte ikuai teve ojexavai va'e? Tojerure ha'vy Nhanderuete pe. Ikuai teve ov'y'a va'e? Toporaei ha'vy.^v

¹⁴Penembyte ikuai teve imba'eaxy va'e? Toenoĩ ha'vy igreja re opena va'e kuery, ha'e va'e kuery Senhor rery rupi azeite oikyty reve ojerure aguã.

¹⁵Ha'e gui ojeroviaa rupi ojerure ramo imba'eaxy va'e okuera 'rã, Senhor ae omopu'ã ju 'rã. Ojejavyague oĩ ramo ombogue 'rã guive.

¹⁶Ha'e nunga rupi peteĩ-teĩ pe pemombe'u pejejavyague, ha'e jomeme pejerure pekuera aguã. Heko porã va'e ojerurea ma ipo'aka vaipa 'rã.

¹⁷Elias ma nhande ramigua ae oiko raka'e, nhande rami guive onhenhandu va'e. Ha'e va'e ma onhea'ãa rupi ojerure raka'e yvy áry oky e'ŷ aguã. Ha'e ramo mboapy ma'etŷ raxa peve nda'okyi.

¹⁸Ha'e gui ojerure ju ramo oky ou yva gui, ha'e ramo yvy gui oiko mba'emo aju.

¹⁹Irmão kuery, xapy'a rei peẽ kuery regua anhetẽ va'e gui ojepe'a rã amongue ogueru jevy ramo

²⁰peikuua pota povae re: Ojejavy va'e teko vai rupi oikoague gui amongue ogueru ju vy inhe'ẽ ogueraa jepe omano aguã gui, ojejavyague heta teĩ ombogue uka vy.^w

^t 5.11 Jó 2.10; 42.10-17   ^u 5.12 Mateus 5.33-37   ^v 5.13 Romanos 12.15

^w 5.19,20 Mateus 18.15; Gálatas 6.1,2; 1 Pedro 4.8; Judas 22,23